

A 2. objektum is az árok keleti falának metszetében látszott, pelyvás soványítású téglák töredékei, valamint állatcsontok jelezték. A vezeték árkanak keleti oldalán egy kisebb, 3,5×1,3 m-es rábontást végeztünk, az objektum széleinek meghatározására. Sikertelenül megtalálni a megközelítőleg kör alakú, 2,6 m átmérőjű gödör három oldalát, a keleti oldal kivételével. A keleti részen a rábontást nem tudtuk tovább végezni, a területen elhelyezkedő nagy fák miatt. A feltárt gödör oldalai lefelé szűkültek, az alja egyenes volt. A betöltésből pelyvás soványítású, habarcs nélküli téglák töredékei, közöttük több fél és egy egész darab is előkerült. A téglák a gödör alján összedobálva, szarvasmarha csontokkal és Árpád-kori edénytöredékekkel keverten feküdtek. A csontok között két szarvasmarha koponya töredéke érdemel említést, az edénytöredékek között bográcsok peremtöredékei, és csigavonalas díszítésű fazekak töredékei voltak a jellegzetes darabok.

LISKA ANDRÁS

28. Békéscsaba, 218. sz. lelőhely

(Békés megye) Kö

Előzetes bejelentést követően 2000. december 8-án ajándékként átvettünk egy kézi malomkövet Monostori Józsefnétől. Elmondása szerint a malomkövet mintegy 7 évvel ezelőtt találták férjével az Augusztus 20. utcával szomszédos, északi határrészben. Az elmúlt évek során a tárgyat préselőülként használták. A szép, szinte teljesen egész, felső malomkő lelőhelye egyértelműen a Békéscsaba 218. sz. lelőhellyel azonosítható.

GYUCHA ATTILA

29. Békéscsaba, 308. számú lelőhely

(Békés megye) Sza

Békéscsaba és Gyula között kábelfektetést végeztek a 44. sz. főút Gyula és Veszely-csárda közötti szakaszán, valamint a Veszely-csárda és Gerla közötti műút mentén. A vezeték kiásott árka érintett a már ismert lelőhely déli részén, közvetlenül a Gerla felé vezető út mellett egy szarmata kori objektumot, feltehetőleg egy hulladékgyödröt. A gödör metszetéről, amely az árok keleti falán volt megfigyelhető, rajzot készítettünk, az árok kidobott földjéből szarmata kori edénytöredéket gyűjtöttünk össze. A kisméretű gödör paticsos, hamus betöltésű, lefelé szűkülő volt. A vezeték árkat láncos árokásó géppel ásták ki, alig 30 cm szélességben, ezért a gödör metszete nem volt jól megfigyelhető.

LISKA ANDRÁS

30. Békéssámson határa

(Békés megye) B, LT, Sza, Ge, Á, Kk

Az egykori Maros-ág, a Battonyától Békéssámsonig húzódó Száraz-ér rehabilitációs munkáira 2000-ben került sor. A megyei múzeumi szervezet erejéhez és idejéhez

mérten figyelemmel kísérte a munkálatokat és terepbejárásokkal igyekezett tisztázni az érpart településtörténetét.

Békéssámson határában a Fülöp-tanyán kettő, az iskola területén, a Cserepes-dűlőben, a Petrecz-tanyán, az Olajos-tanyán, a Köblös-tanyán, a Tótkomlói út két oldalán, az Ér-áteresz területén, az Ér-kanyarban, a Közúti hídnál egy-egy, és a Csomorkány-dűlőben kettő régészeti lelőhelyet határoztunk meg (64–76. sz.). Ezekről a területekről bronzkori, szarmata, kelta, gepida, Árpád-kori és késő középkori kerámiaanyagot gyűjtöttünk.

Munkatársak: Liska András, Medgyesi Pál.

GYUCHA ATTILA

31. Bodroghalom, Eresztvény-homok

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) H

2000. július elején a homokbánya tulajdonosa gépi földmunkát végzett, s közben két sírra bukkant. A leleteket eljuttatta a Herman Ottó Múzeumba. Mivel a terület szomszédságában korábban kelta sírok kerültek elő (Bodroghalom, Medve-tanya), Hellebrandt Magdolna abban a tudatban indított leletmentő ásatást, hogy újabb kelta (vagy mint a huzalkarpercecek alapján vélni lehetett, szkíta) sírokat kell megmentenie. Az általa feltárt 9 sír mellékletei (huzalkarpercecek, sodrott gyűrű, edény, vaskés, csiholócél, fülesgomb) azonban egyértelműen jelezték, hogy ezúttal honfoglalás kori sírok kerültek elő. Ezt észlelve Hellebrandt Magdolna felajánlotta számomra a leletmentés folytatásának lehetőségét, amit én köszönettel elfogadtam.

A lelőhely Bodroghalom ÉK-i részén, egy É-D irányú dombvonulat legészakibb csücskén terül el. A kb. 10×15 méteres, markoló által végzett bolygatás területén, illetve szélein folyt a leletmentő ásatás. A sírok zöme egy sorba rendeződve a terület Ny-i oldalán került elő, de a földmunka legalább három sírsort érintett. A sírok a domb É-i lejtőjén, a domb lábához közel kerültek elő. A domb beépítetlen külterület, a temető tehát teljes egészében feltárható. A sírok mélysége 30–50 cm között váltakozik.

A lelőhelyet régészeti környezete teszi kiemelkedően fontossá. A karosi III. számú honfoglalás kori temetőtől D-re 1,7 km-re fekszik, a kettő között hajdan vízjárta terület volt. Úgy tűnik, a karosi I–III. temetővel szerves egységet alkot. Ettől D-re valahol még rejtőzik egy további (ötödik!) honfoglalás kori temető is a földben. Ennek területén 1942-ben egy sír mellől csőszkunyhó ásása közben Richwin strassburgi püspök (913–933) denára került elő, amely jelenleg is a MNM Éremtárában található. A dr. Szabó Endre helyi földbirtokos által talált lelőhely felkutatására a tavalyi évben sikertelen kísérletet tettem, de szisztematikus terepbejárással van remény a beazonosításra. A jelenleg megbolygatott lelőhely a helyiek szerint semmiképpen nem lehet azonos a denár lelőhelyével, mert a helybeliek határozott állásfoglalása szerint a Szabó családnak az Eresztvény-dűlőben soha nem volt földje. Mindezzel együtt egy É-D irányú,